

ימי תשועה, שכבה צעירה שיעור 7 - געגוע למקדש מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

געגוע למקדש

ימי תשועה

שכבה צעירה

הרציונאל

בניין בית-המקדש הוא תמצית משאלותיו של העם היהודי לדורותיו. כל הצרות והייסורים שעוברים על עמנו הם תולדה של חורבן בית-המקדש. הכמיהה לבניינו מרכזת בתוכה את הציפייה לבניינה המחודש של האומה היהודית ושיבתה למקומה הראוי לה, ועימה השכינה החוזרת לשכון בישראל.

למה בית-המקדש חסר לנו כל-כך? חשיבותו של בית-המקדש נובעת בראש ובראשונה מהמצוות הרבות הקשורות בו. בהעדר בית-המקדש חיי התורה והמצוות שלנו חלקיים מאוד וחסרים. מקובל לדבר על תרי"ג מצוות (613), אבל כשליש מהן, כ- 250 מצוות קשורות לבית המקדש ולא ניתן לקיימן כשהוא חרב.

בית-המקדש איננו רק מקום לעבודת הבורא. זה גם המקום שבו שוכן הקב"ה ומתגלה לעמו. אחת ממצוות התורה היא העלייה לרגל – "שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זָכוֹר אֶת פָּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים ט"ז, ט"ז). אומרים חז"ל (סנהדרין ד' ע"ב): "כדרך שבא לראות, כך בא לראות". כלומר, כשם שיהודי בא למקדש כדי להראות את עצמו לפני האלוקים, כך בא לראות "אֶת פָּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ" – לראות את פני השכינה.

המשנה מתארת את עשרת הניסים שהיו מתחוללים בתדירות בבית-המקדש. כל עולה לרגל היה רואה את חוקי הטבע משתנים. הוא לא היה נזקק לאמונה כדי להכיר בכך – הדברים היו גלויים לעין. הכול היו רואים את השכינה האלוהית השורה בבית-המקדש ואיך ממנו יוצאת אורה לכל העולם כולו.

בשיעור זה נפגיש את התלמידים עם מציאות של התגלות ה' באמצעות ניסים הקשורים למקדש. נלמד אותם את המושג "השראת שכינה" - הרגשת קרבת אלוקים שמביאה שמחה ונעורר בקרבם את הכמיהה לבנין המקדש ולשיבת ה' אל ציון במהרה בימנו אמן.

המטרות

- התלמידים ילמדו על הניסים שהיו בבית המקדש.
- התלמידים ילמדו את המושג "השראת שכינה" וירצו לחוות זאת.
- התלמידים יבינו שיש ביכולתם לקרב את בנין המקדש ויפעלו לשם כך.

מבנה השיעור

- פתיחה: מצאו את הקשר (מליאה)
- שלב א': ניסים ונפלאות (מליאה)
- שלב ב': השראת שכינה (מליאה)
- סיכום: מה עשית למען המקדש? (קבוצות)

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 7 - געגוע למקדש
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

ההכנות הנדרשות

- יש להביא טוש לסימון על הרצפה.
- יש להביא מכשיר השמעה ודיסק עם מוזיקה.
- יש להביא נר וטפטפת עם מים.
- יש להכין תמונת אנשים משתחוים בפישוט ידיים ורגליים (נספח 1).
- יש לצלם את הסיפור (נספח 2) כמספר תלמידי הכיתה.
- יש לצלם את תמונת המקדש (נספח 3) כמספר תלמידי הכיתה.

מהלך השיעור

פתיחה : מצאו את הקשר (מליאה)

- נאמר לתלמידים : כעת נבצע שלוש פעולות. עליכם למצוא מה הקשר בין כל הפעולות :
 - פעילות ראשונה : נצייר על הרצפה עיגול (לא גדול). נשמיע מוזיקה ונבקש מהתלמידים להסתובב סביב המעגל. בכל פעם שנעצור את המוזיקה יכנסו תלמידים לתוך המעגל לפי סדר הא'-ב' או סדר אחר שנקבע. נחזור על הפעילות עד שכל הכיתה תיכנס למעגל.
 - בתוך המעגל נקבע את הכללים הבאים : אסור לדחוף ואסור לצאת מהקו. המטרה : לגרום לכך שכל התלמידים יצליחו להיכנס (נאפשר להשתמש בכל רעיון ששיג את המטרה ילד מרים ילד וכדומה). אפשרות נוספת בכל פעם לשחק עם קבוצת ילדים אחרת.
 - כאשר נגיע למצב שבו כל הילדים עומדים צפופים נבקש מהם לשכב על הרצפה עם הידיים קדימה בלי לצאת מהעיגול (כמובן שבקשה זו לא ניתנת ליישום).
 - פעילות שנייה : נדליק נר. ניקח טפטפת ונמלא אותה במים. נבקש מאחד התלמידים לטפטף מים על הנר בלי שהנר יכבה (גם משימה זו לא ניתנת ליישום).
 - פעילות שלישית : נבקש מכמה תלמידים להוציא מהתיק את הכריכים שלהם ולספר האם הכריך טרי ומה יש בתוכו. נשאל : האם למשהו יש בתיק כריך ישן שנשכח משבוע שעבר? אם כן נבקש לראות מה עלה בגורל הכריך. אם אין נבקש לספר איך יראה הכריך כעבור שבוע (ירוק, מעופש, ריח רע). נשאל : האם ייתכן שהכריכים הטריים יישארו כפי שהם בעוד שבוע?
- נסכם את כל הפעילויות שראינו :
 - גם אם אנו מצליחים לעמוד צפופים בתוך העיגול אי אפשר בשום אופן לשכב עם הידיים קדימה ולהישאר בעיגול.
 - תמיד המים יכבו את האש.
 - לחם טרי שנשאר כמה ימים מאבד את טריותו ומתקלקל.
- נשאל : מה הקשר בין כל הפעילויות? (נאזין לתשובות השונות).
- רמז : נציג תמונת אנשים משתחוים בפישוט ידיים ורגליים (נספח 1).

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 7 - געגוע למקדש
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

שלב א': ניסים ונפלאות (מליאה)

- נכתוב על הלוח את המשפטים הבאים:
 - "עומדים צפופים ומשתחוים רווחים"
 - "ולא כבו גשמים אש של עצי המערכה"
 - "לחם הפנים שמר על טריותו"
- נשאל: מה מלמדים המשפטים שעל הלוח?
- נאמר שאלו הם שלושה מתוך עשרה ניסים שנעשו בבית המקדש.
- נסביר את הניסים:
 - "עומדים צפופים ומשתחוים רווחים": כאשר בני ישראל היו עולים ובאים לבית המקדש בשלושת הרגלים הייתה בו צפיפות כה גדולה, עד שהיו נדחקים זה בזה ורגלי האנשים היו ניטלות מן הארץ ונותרות באויר. כלומר, הדוחק היה כה רב שאם מישהו היה נאחז בחבריו שמצידי ומתרומם - הוא היה נשאר מנותק מן הרצפה ונותר באויר, דחוס בין חבריו. למרות זאת, כשהגיעה העת להשתחוות לה', נעשה נס והיה כל אחד יכול להשתחוות ללא כל דוחק. היה נוצר רווח של ארבע אמות (כשני מטר) בין כל אדם לחברו, כדי שלא יהיה אדם אחד שומע את דברי הוידוי של חברו ויבייש אותו.
 - "ולא כבו גשמים אש של עצי המערכה": למרות שהמזבח החיצון עמד תחת כיפת השמים, הגשמים מעולם לא כיבו את האש שדלקה על גביו תמיד, כמו שכתוב: "אֵשׁ תָּמִיד תִּוָּקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ, לֹא תִכָּבֶה" (ויקרא ו', ו').
 - "לחם הפנים שמר על טריותו": אחת ממצוות עבודת בית המקדש הייתה "לחם הפנים". בכל ערב שבת היו אופים שנים עשר ככרות לחם ובשבת היו מניחים אותם על גבי שולחן מיוחד, שולחן לחם הפנים. כך הם היו מונחים בכל ימות השבוע, משבת עד שבת. בשבת לאחר מכן היו מסירים את ככרות השבוע שחלף ומניחים על גבי השולחן ככרות טריים. למעלה מדרך הטבע, ככרות הלחם שנאפו שמונה ימים קודם לכן היו טריים וחמים כאילו יצאו מהתנור באותו יום, והיו מחלקים אותם לכוהנים.
- נסכם ונאמר: בפעילויות שפגשנו בפתיחה ראינו שלפי הטבע אי אפשר לשכב צפופים, אי אפשר שגר ימשיך לדלוק כשמטפטפים עליו מים ואי-אפשר שלחם ישמור על טריותו במשך שבוע. בבית המקדש ה' פעל בניגוד לחוקי הטבע. כשקורה משהו שהוא ההפך מחוקי הטבע אנו מכנים זאת "נס". בבית המקדש היו ניסים רבים וכאן מנינו שלושה מהם.
- ניתן לתת דוגמא לניסים נוספים (מסכת אבות פרק ה' משנה ה'):

"עֲשֶׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לְאַבְרָהָם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
לֹא הִפִּילָה אֱשֶׁה מֵרִיחַ בֶּשֶׂר הַקֹּדֶשׁ,

ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 7 - געגוע למקדש
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

ולא הסרית בשר הקדש מעולם,
ולא נראה זבוב בבית המטבחים,
ולא ארע קרי לכהן גדול ביום הכפורים,
ולא כבו גשמים אש של עצי המערכה,
ולא נצחה הרוח את עמוד העשן,
ולא נמצא פסול בעמר ובשתי הלחם ובלחם הפנים,
עומדים צפופים ומשתחוים רוחים,
ולא הזיק נחש ועקרב בירושלים מעולם,
ולא אמר אדם לחברו צר לי המקום שאלין בירושלים"

• נדון :

- מה מתחולל אצלכם כשאתם שומעים על נס?
- מדוע לדעתכם ה' עשה ניסים בבית המקדש?
- מה גרם הנס לעם?
- איך הרגיש אדם שראה את הנס?
- נסביר שהנס הוא סוג של התגלות של ה' אלינו. על ידי הנס אנחנו מרגישים את ה'.
- נסביר שבסיפור הבא נבין בצורה טובה יותר מה מיוחד כל כך בבית המקדש ונלמד מושג חדש שמלמד על התגלות ה' וקירבה אליו.

שלב ב': השראת שכינה (מליאה)

• נחלק לתלמידים את הסיפור (נספח 2).

• נקרא :

"מי זה?" קראו אריאל ומוריה.
הדמויות שנגראתה לפנייהם היתה משנה ומסקרנת.
"בואי גלד מכאן", לחש אריאל.
אבל מוריה היתה סקרנית להפיר את האיש המוזר. "רגע, עוד מעט", לחשה.
האיש לבש פתנת לבנה קשורה באבנט. מפתחת הפתנת בצבצו מכנסיו בד לבנים ומעל ראשו היתה מצנפת.
"הוא דומה לכהן", לחשה מוריה.
"איך את יודעת? מתי ראית איך נראה כהן?" שאל אריאל.
"הוא לבוש כמו בתמונות של הספר על בית המקדש שאבא קנה לנו", לחשה מוריה.
אריאל החל להסתקרן. "אשאל אותו", אמר באמץ.
"חכה לי!" אמרה מוריה ונרצה אחריו.
הילדים התקרבו לאיש. "מי אתה?" שאלו.
האיש הביט בהם במבט שואל.
"מה, אף פעם לא ראיתם כהן? לא בקריתם בבית המקדש? כמה מוזר!"
"לא", ענו אריאל ומוריה. "הוא נחשב".

"נחרב?!" התפלא האיש, "מה פתאום? ממש ברגעים אלה אני חוזר משם. בית המקדש עומד בתפארתו".

"הוא הגיע מתקופה אחרת", לחשה מוריה.

"אולי נוכל ללכת איתו לתקופה שלו ולראות את בית המקדש?" אמר אריאל.

"אני מפחדת. אולי לא נצליח לחזור לתקופה שלנו? אמא ואבא ידאגו נורא!" אמרה מוריה.

"אז אני הולך לבד!" אמר אריאל והחל ללכת אחר האיש.

"חכה, אני באה איתך", אמרה מוריה.

עד מהרה מצאו הילדים את עצמם מול מבנה מהדר.

הם הלכו אחר האיש הכהן. מעולם לא ראו יפי כזה.

"אני מרגיש כאן הרגשה מיוחדת", אמר אריאל.

"קוראים לזה קדשה", אמר הכהן. "אתה במקום קדוש".

"ואני מרגישה שמחה מיוחדת", אמרה מוריה.

"כאן בבית המקדש ה' קרוב מאד. יש כאן 'השראת שכינה'. כשקרובים אל ה' מרגישים שמחה גדולה" אמר הכהן.

אריאל ומוריה התבוננו זה על זה. הם שמעו פעם את המלים "השראת שכינה" אבל אף פעם לא הרגישו את זה עד עכשיו. כעת היתה להם הרגשה שהעולם הוא טוב והם רצו להיות טובים ולעשות מעשים טובים.

הכהן הסביר להם איך עובדים את ה' בבית המקדש. הוא הראה להם את כלי המקדש, את המזבח, את המנורה. הם שמעו את המנגינה הקסומה של שירת הלויים. היה להם כל כך טוב, הם לא רצו לזוז משם.

"זהו חמודים", אמר הכהן, "אני מכרח לחזור לעבודה ואתם צריכים לחזור הביתה".

בבת אחת נעלם הכל. הילדים החלו לבכות. הם רצו להמשיך ולהרגיש את השראת השכינה, להרגיש את השמחה הגדולה, להרגיש את הטוב של ה'.

אריאל ומוריה מצאו את עצמם בבית על הספה.

אבא סגר את הספר על המקדש ואמר: "זהו ילדים, אני צריך לחזור לעבודה".

באותו רגע נדעו הילדים שהם מאד רוצים שייבנה בית המקדש במהרה.

- נשאל: מה הרגישו אריאל ומוריה בבית המקדש?
- נבקש לסמן בסיפור את המילים: "השראת שכינה".
- נשאל: איך מרגישים אריאל ומוריה במקום שיש בו השראת שכינה?
- נכתוב על הלוח: שמחים, קרובים אל ה', רוצים להיות טובים, מרגישים שהעולם טוב, מרגישים שה' מתגלה אלינו.
- נסכם ונאמר: ה' ציווה את עם ישראל לבנות בית מקדש, שם ה' משרה את שכינתו ושם הוא קרוב אל עם ישראל. העם מרגיש את ה' בזכות כל הניסים שיש במקדש, בבית המקדש יותר קשורים אל ה' ויותר מרגישים זאת.

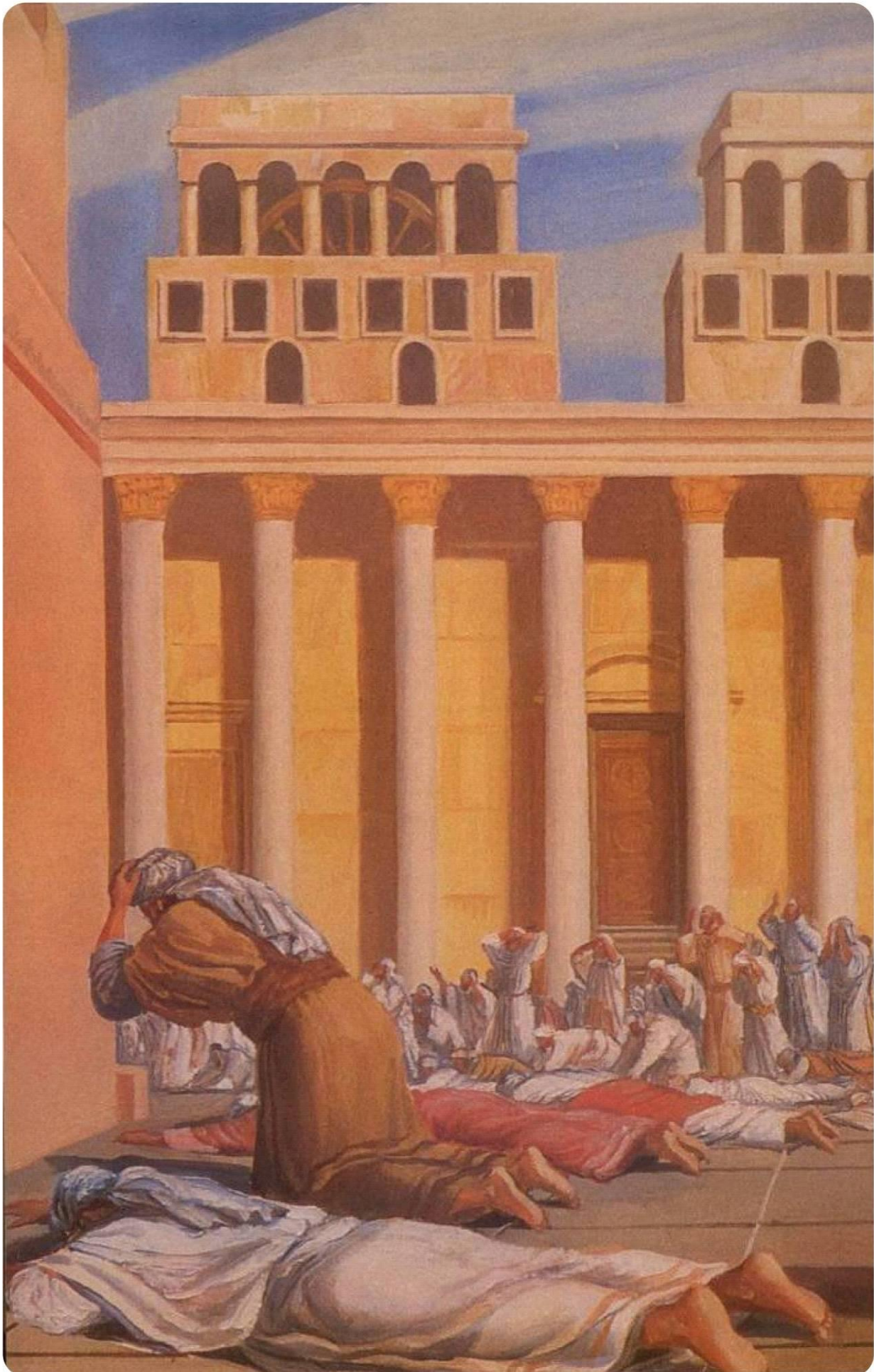
ימי תשועה, שכבה צעירה
שיעור 7 - געגוע למקדש
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

ב"ה

סיכום: מה עשית למען המקדש? (עבודה יחידנית)

- נשאל: מה אנחנו יכולים לעשות כדי שבית המקדש יבנה בקרוב? (נאזין לתשובות)
- נקרא רשימה מתוך הדברים שאמרו אריאל ומוריה: להרבות באהבת ישראל (ההפך משנאת חינוך שבשלה נחרב המקדש) להתפלל מעומק הלב, להרבות במעשים טובים, ללמוד תורה ולקיים מצוות.
- נחלק לכל תלמיד תמונת המקדש (נספח 3).
- נבקש מכל תלמיד לבחור אחד מהנושאים שהוזכרו ולפעול בהתאם:
 - תפילה: לכתוב תפילה מעומק הלב לבנין המקדש.
 - אהבת ישראל: לכתוב רעיון כיצד להרבות אהבת ישראל בכיתה. לדוגמא: נזמין חבר בודד לשחק איתנו ונשמח אותו / נשתדל לבקר את מי שחולה ולהביא לו שיעורי בית / נדאג למי שחסר לו אוכל או כלי כתיבה / לא נדבר לשון הרע.
 - מעשים טובים: לחשוב על מעשים טובים שאפשר לעשות בבית עם האחים וההורים או על מצווה שצריך להתחזק בה כגון שמירת שבת, כיבוד הורים ועוד.
 - לימוד תורה: לכתוב דבר תורה מפרשת השבוע.
- נבקש מכל תלמיד לקשט ולצבוע את הכרטיס שלו.
- נציג את התוצרים במליאה ונתלה אותם בסביבת הלמידה.
- נסכם ונאמר: לפעמים קשה לנו להצטער מעומק הלב על כך שאין לנו בית מקדש כי מעולם לא הרגשנו איך זה. אנו כמו עיוור שאינו יודע באמת מה הוא מפסיד כי מעולם לא ראה. הצער שיש לעיוור הוא רק ממה שמספרים לו. כך אנו איננו יודעים מה אנו מפסידים, אבל מה שמספרים לנו הוא שכשהיה בית מקדש הייתה שמחה גדולה וה' היה קרוב אלינו ממש. הייתה השראת שכינה, ה' התגלה אלינו והיו ניסים רבים. כל אחד מאתנו ישתדל לעשות כל יום משהו אחד לפחות כדי שבית המקדש ייבנה במהרה.

"מי זה?" קראו אריאל ומוריה.

הדמות שנראתה לפניהם הייתה משנה ומסקרנת.

"בואי בלך מכאן", לחש אריאל. אבל מוריה הייתה סקרנית להכיר את האיש המוזר. "רגע, עוד מעט", לחשה. האיש לבש כתנת לבנה קשורה באבנט. מתחת הכתנת בצבצו מכנסי בד לבנים ומעל ראשו הייתה מצנפת. הוא דומה לכהן", לחשה מוריה.

"איך את יודעת? מתי ראית איך נראה כהן?" שאל אריאל.

"הוא לבוש כמו בתמונות של הספר על בית המקדש שאבא קנה לנו", לחשה מוריה.

אריאל החל להסתקרן. "אשאל אותו", אמר באמץ.

"חכה לוי!" אמרה מוריה ורצה אחריה.

הילדים התקרבו לאיש. "מי אתה?" שאלו. האיש הביט בהם במבט שואל.

"מה, אף פעם לא ראיתם כהן? לא בקרתם בבית המקדש? כמה מוזר!"

"לא", ענו אריאל ומוריה. "הוא נחרב".

"נחרב?!" התפלא האיש, "מה פתאום? ממש ברגעים אלה אני חוזר משם. בית המקדש עומד בתפארתו".

"הוא הגיע מתקופה אחרת", לחשה מוריה.

"אולי נוכל ללכת איתו לתקופה שלו ולראות את בית המקדש?" אמר אריאל.

"אני מפחדת. אולי לא נצליח לחזור לתקופה שלנו? אבא ודאגו נורא!" אמרה מוריה.

"אז אני הולך לבד!" אמר אריאל והחל ללכת אחר האיש.

"חכה, אני באה איתך", אמרה מוריה. עד מהרה מצאו הילדים את עצמם מול מבנה מהדר. הם הלכו אחר

האיש הכהן. מעולם לא ראו יפי כזה.

"אני מרגיש כאן הרגשה מיוחדת", אמר אריאל.

"קוראים לזה קדושה", אמר הכהן. "אתה במקום

קדוש".

"ואני מרגישה שמחה מיוחדת", אמרה מוריה.

"כאן בבית המקדש ה' קרוב מאד. יש כאן 'השראת

שכינה'. כשקורבים אל ה' מרגישים שמחה גדולה"

אמר הכהן.

אריאל ומוריה התבוננו זה על זו. הם שמעו פעם את

המלים "השראת שכינה" אבל אף פעם לא הרגישו

את זה עד עכשיו. כעת הייתה להם הרגשה שהעולם

הוא טוב והם רצו להיות טובים ולעשות מעשים

טובים.

הכהן הסביר להם איך עובדים את ה' בבית המקדש.

הוא הראה להם את כלי המקדש, את המזבח, את

המנורה. הם שמעו את המנגינה הקסומה של שירת

הלוויים. היה להם כל כך טוב, הם לא רצו לזוז משם.

"זהו חמודים", אמר הכהן, "אני מכרח לחזור לעבודה

ואתם צריכים לחזור הביתה".

בבת אחת נעלם הכל. הילדים החלו לבכות. הם רצו

להמשיך ולהרגיש את השראת השכינה, להרגיש את

השמחה הגדולה, להרגיש את הטוב של ה'.

אריאל ומוריה מצאו את עצמם בבית על הספה.

אבא סגר את הספר על המקדש ואמר: "זהו ילדים,

אני צריך לחזור לעבודה".

כאותו רגע ידעו הילדים שהם מאד רוצים שייבנה

בית המקדש במהרה.

